

Antisemitism i Sverige

I svallvågorna av sjunde oktober

Judiska Centralrådet, Sverige

2023-11-20

Infostat

Bakgrund och genomförande

Bakgrund och syfte

Syftet med undersökningen är att ge en bild av den judiska gruppens upplevelser av antisemitism i Sverige, i svallvågorna av kriget mellan Israel och Hamas. Undersökningen har genomförts av Infostat på uppdrag av Judiska Centralrådet. Enkäten och analysen har utformats självständigt av Infostat.

Målgrupp

Medlemmar (18+ år) i de judiska församlingarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Alla som ingår i målgruppen har bjudits in till enkäten per e-post av församlingarna i samarbete med Judiska Centralrådet.

Genomförande

Antal intervjuer: 690
Fältperiod: 13/11/2023 – 20/11/2023.
Metod: Internetenkät, inbjudan per e-post
Deltagarfrekvens: 36 %

Redovisade värden är avrundade till heltal. Därför summerar de ibland inte till 100.

Kontakt

E-post:
info@infostat.se

Hemsida:
www.infostat.se

Om Infostat

Infostat är nästa generations analysföretag. Vi har en lång bakgrund inom samhälls- och marknadsundersökningar, systemutveckling och forskning.

Vi finns för att hjälpa kunder med datadrivna beslut och kommunikation genom unik data och en avancerad plattform som ger svar på svåra frågor. Infostat har branschledande erbjudanden inom Opinion och påverkan, Retail och konsument samt Fastighet och urban utveckling.

Sammanfattande resultat

Hur ser tryggheten ut för den judiska gruppen i Sverige, och hur har den förändrats i svallvågorna av sjunde oktober och kriget mellan Israel och Hamas? Syftet med undersökningen är att klarlägga den judiska gruppens utsatthet för antisemitism. Undersökningen bygger på en enkät som genomförts bland medlemmar i de judiska församlingarna i Stockholm, Malmö, Helsingborg och Göteborg.

Flertalet har tidigare uppfattat att det varit relativt tryggt att leva med judisk identitet

Över hälften av de svarande tycker att det överlag har varit tryggt att leva med öppen judisk identitet i Sverige under de senaste åren.

Kraftigt ökad otrygghet i närtid

Otryggheten kring att leva med öppen judisk identitet i Sverige har försämrats markant under den senaste månaden. Drygt sju av tio upplever att det har blivit mycket otryggare.

Mycket utbredd oro för att bära symboler som visar judisk identitet

Flertalet bär inte judiska symboler offentligt och otryggheten inför att göra det är mycket utbredd. Mer än fyra av fem känner otrygghet inför att bära judiska symboler.

Utbredd oro för trakasserier och våld

De som känner att det i närtid har blivit otryggare att leva med öppen judisk identitet beskriver en allvarlig oro. Helt dominerande är ökad oro för hets och trakasserier, men det finns också en utbredd rädsla för våld, förföljelser och till och med dödligt våld.

Pessimistisk syn på framtiden för judar i Sverige

Mer än tre av fyra tror att tryggheten för att leva med judisk identitet i Sverige kommer att försämras de kommande åren. En knapp majoritet tror att tryggheten kommer att försämrast kraftigt.

Judar känner sig inte trygga att vistas överallt i Sverige

Åtta av tio uppger att det finns områden som känns otrygga på grund av antisemitism. Framför allt nämns Malmö, förorter med en stor befolkning med ursprung i Mellanöstern, storstäder generellt samt stora folksamlingar.

Majoriteten oroar sig för trakasserier

En klar majoritet oroar sig för att utsättas för antisemitism. Man är mer rädd för att någon i familjen ska utsättas för antisemitism än man är för egen del. Tre av fyra oroar sig för att någon i familjen ska bli utsatt.

Utbredda diskussioner om att lämna Sverige

Närmare hälften har diskuterat att flytta från Sverige den senaste tiden. Antisemitismen är den helt dominerande orsaken.

Bristande insikter och insatser

En majoritet tycker att makthavare brister i sin förståelse av antisemitismens karaktär och omfattning i Sverige. Två av tre uppfattar att insatserna mot antisemitism från svenska makthavare är begränsade eller obefintliga.

Leva öppet med judisk identitet

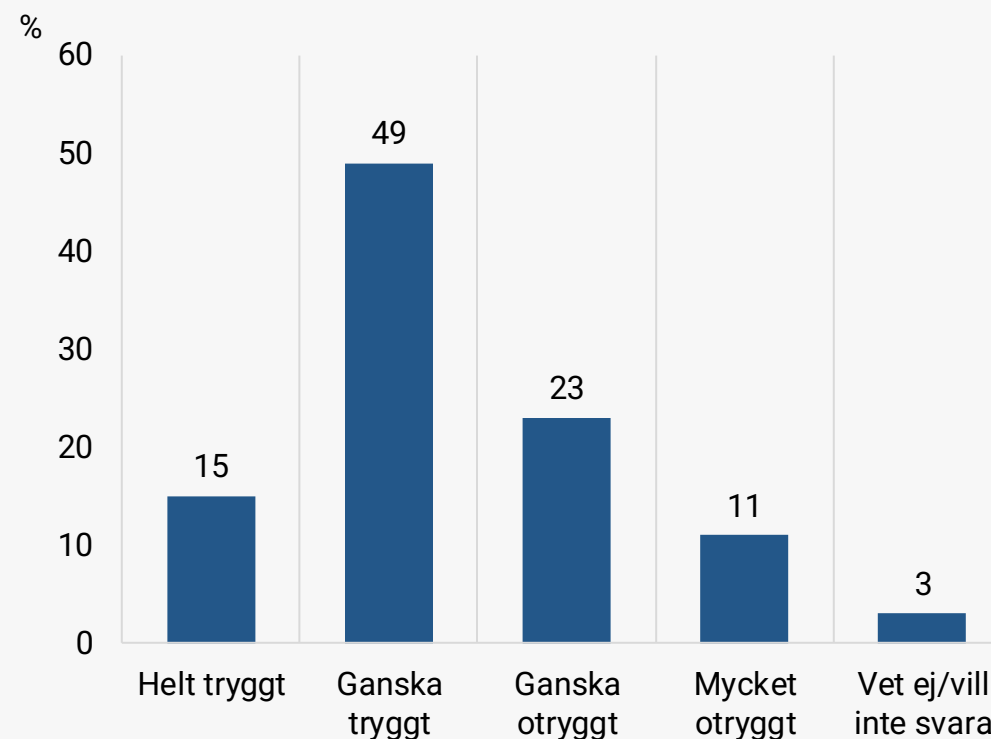
Flertalet har uppfattat det som relativt tryggt att leva med judisk identitet

Över hälften av de svarande (64 procent) tycker att det överlag har varit tryggt att leva med öppen judisk identitet i Sverige under de senaste åren.

En av tre upplever att det har varit ganska eller mycket otryggt. Otryggheten är jämnt fördelad mellan kvinnor och män. Däremot kan man notera ett geografiskt mönster, där det är vanligare i södra Sverige (58 procent) att ha upplevt otrygghet kring att leva med öppen judisk identitet. Motsvarande siffror för Stockholm och Västsverige är 28 procent respektive 46 procent.

64 % svarar att det varit tryggt att leva med öppen judisk identitet de senaste åren

”Om du ser tillbaka på de senaste åren, hur tryggt uppfattar du att det har varit att leva med öppen judisk identitet?”

Samtliga, n: 690

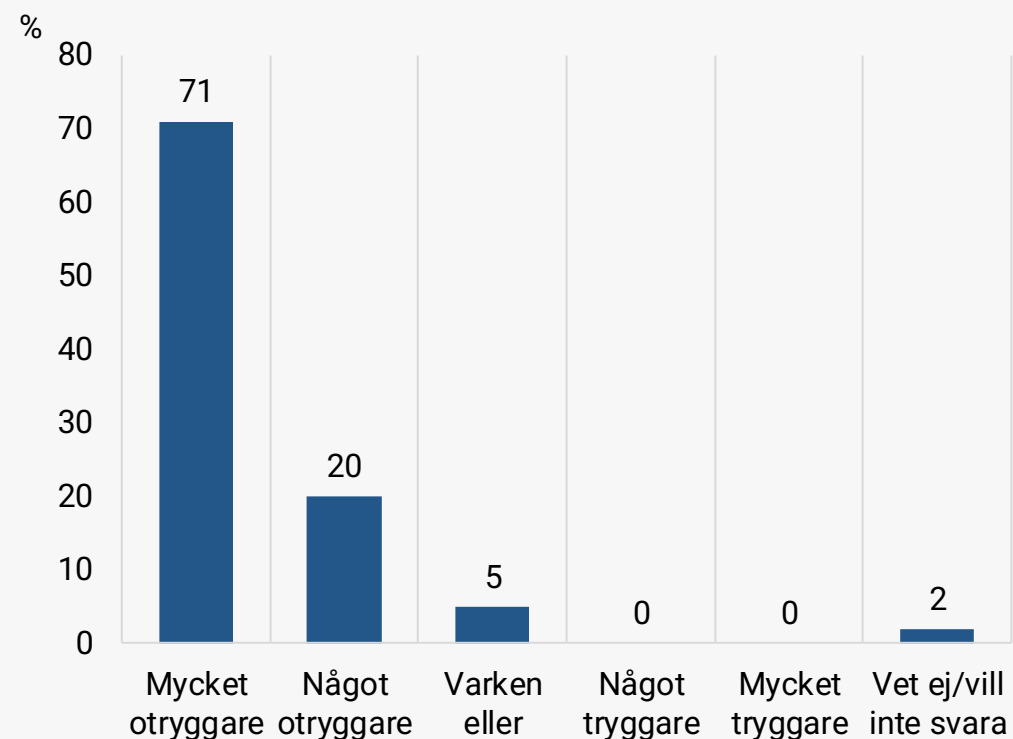
Leva öppet med judisk identitet, den senaste månaden

Kraftigt ökad otrygghet i närtid

Svaren visar att otryggheten kring att leva med öppen judisk identitet i Sverige har försämrats markant under den senaste månaden. Över nio av tio uppger att otryggheten har ökat något eller mycket under oktober–november 2023. Drygt sju av tio upplever att det har blivit mycket otryggare.

91 % svarar att det blivit mycket eller något otryggare att leva med judisk identitet, den senaste månaden

”Upplever du att tryggheten att leva med öppen judisk identitet har förändrats den senaste månaden?”

Samtliga, n: 690

Bär judiska symboler

Mycket utbredd oro för att bära symboler som visar judisk identitet

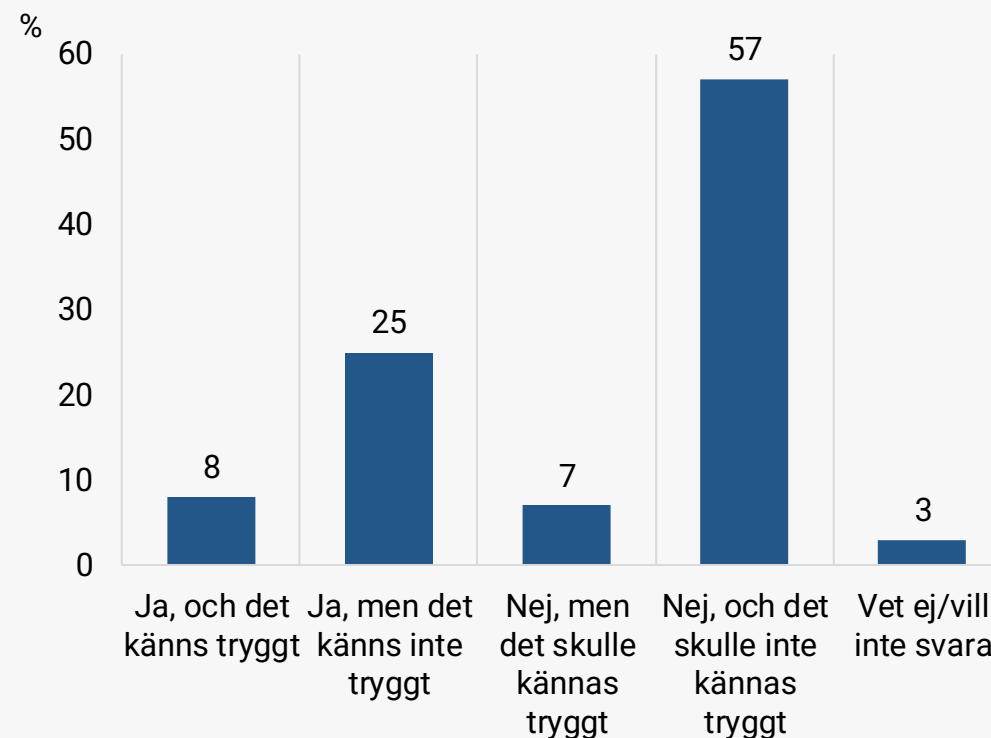
Flertalet bär inte judiska symboler offentligt och otryggheten inför att göra det är mycket utbredd. Mer än fyra av fem (82 procent) känner otrygghet inför att bära sådana symboler. Bara 15 procent känner att det skulle vara tryggt att bära judiska symboler offentligt.

Bland dem som känner att det är tryggt att bära judiska symboler är det en knapp majoritet som väljer att bära symboler. Bland dem som känner otrygghet är det knappt en tredjedel som ändå bär symboler. Det indikerar att det finns en relativt stor grupp som avstår från att bära symboler på grund av otrygghet.

"Jag har en Davidsstjärna på ett halsband som jag snabbt brukar gömma eller ta av mig om det kommer fram."

"Bett min dotter dölja sin Davidsstjärna i skolan."

"Bär du några judiska symboler offentligt (exempelvis Davidsstjärna, chai eller kippa)?"

Samtliga, n: 690

Oro för trakasserier, förföljelse och våld

Utbredd oro för trakasserier och våld

De som känner att det i närtid har blivit otryggare att leva med öppen judisk identitet beskriver en allvarlig oro. Helt dominerande är ökad oro för hets och trakasserier (86 procent), men det finns också en utbredd oro för våld (64 procent), förföljelser (51 procent) och till och med dödligt våld (30 procent).

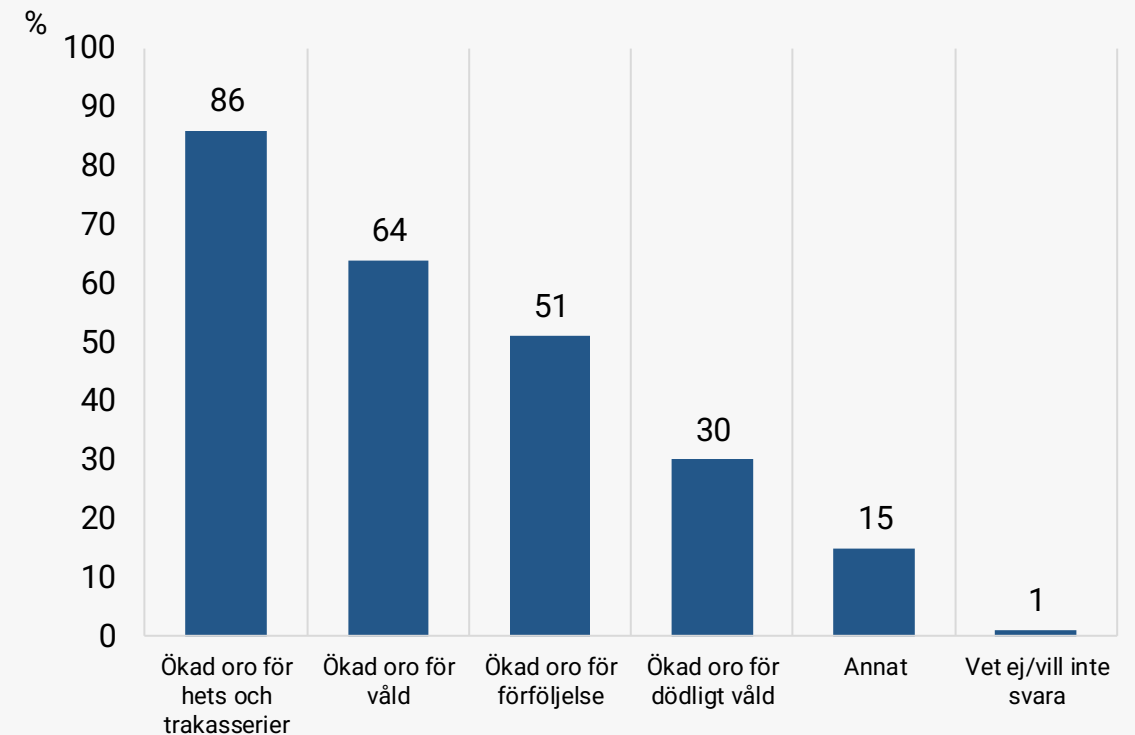
Otryggheten är utbredd i alla grupper men är särskilt hög i den yngre delen av gruppen. 95 procent av svarande under 45 år oroar sig för hets och trakasserier medan nivån är 80 procent bland svarande 65 år eller äldre.

Mer än var fjärde oroar sig för dödligt våld.

"Ökad oro för att barnen ska drabbas. Vi talar hebreiska och har talat med vår 5-åring och 6-åring att de ej får tala hebreiska på offentliga platser."

"Ökad oro för mina barn i judiska skolan (och enorm sorg att de inte kan leva som andra barn i samma ålder, dvs. inte kunna gå på utflykter, behöva polisskydd mm.)."

"På vilket sätt har otryggheten ökat den senaste månaden? Flera svar är möjliga."

Bas: Upplever ökad otrygghet, n: 630

Tryggheten för judar de kommande åren

Pessimistisk syn på framtiden för judar i Sverige

Mer än tre av fyra tror att tryggheten för att leva med judisk identitet i Sverige kommer att försämras de kommande åren. En knapp majoritet (50 procent) tror att tryggheten kommer att försämras kraftigt.

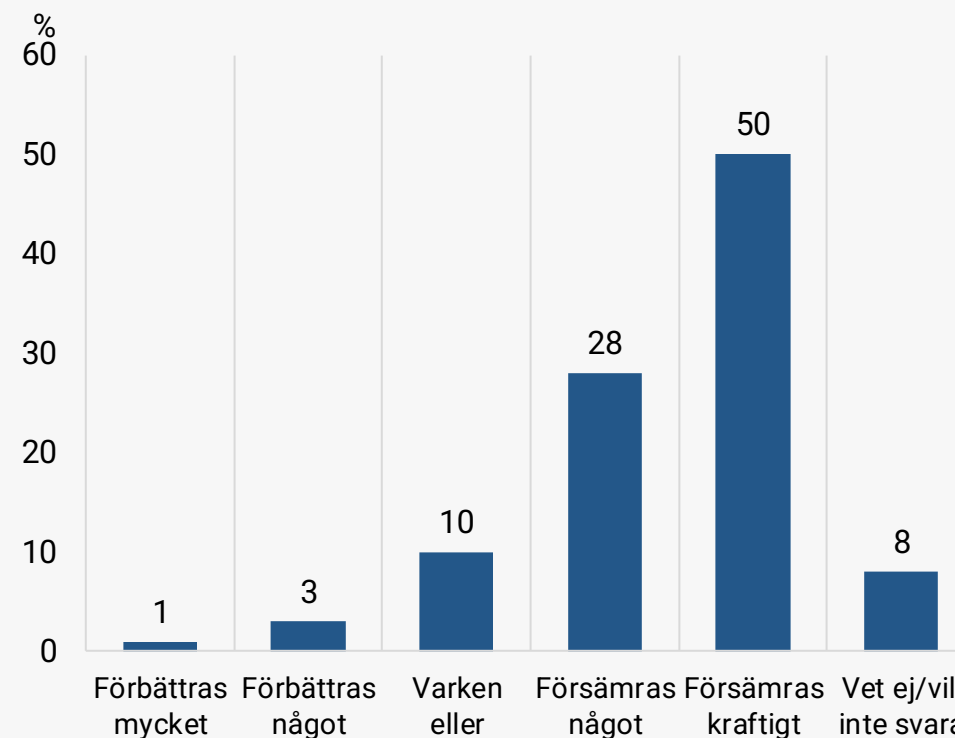
Den pessimistiska synen på judarnas framtid i Sverige är utbredd i alla grupper. Geografiskt är pessimismen störst i södra Sverige, där 92 procent tror på en försämring, mot 75 procent i västra Sverige och 79 procent i Stockholm.

Mer än tre av fyra tror att tryggheten för judar kommer att försämras

"Det beror helt på om detta som sker nu får fortlöpa, då kommer det att försämras kraftigt. Skulle det däremot lägga sig så är min förhoppning att tryggheten skulle öka."

"För första gången har jag börjat överväga att emigrera."

"Hur tror du att tryggheten att leva med öppen judisk identitet i Sverige kommer att utvecklas de kommande åren?"

Bas: Samtliga, n: 690

Områden som är otrygga på grund av antisemitism

Judar känner sig inte trygga att vistas överallt i Sverige

Åtta av tio uppger att det finns områden som känns otrygga på grund av antisemitism. Den yngre delen av de svarande (under 45 år) upplever i större utsträckning (89 procent) att det finns sådana platser. De platser som nämns i öppna svar är framför allt Malmö, förorter med en stor befolkning med ursprung i Mellanöstern, storstäder generellt, samt stora folksamlingar.

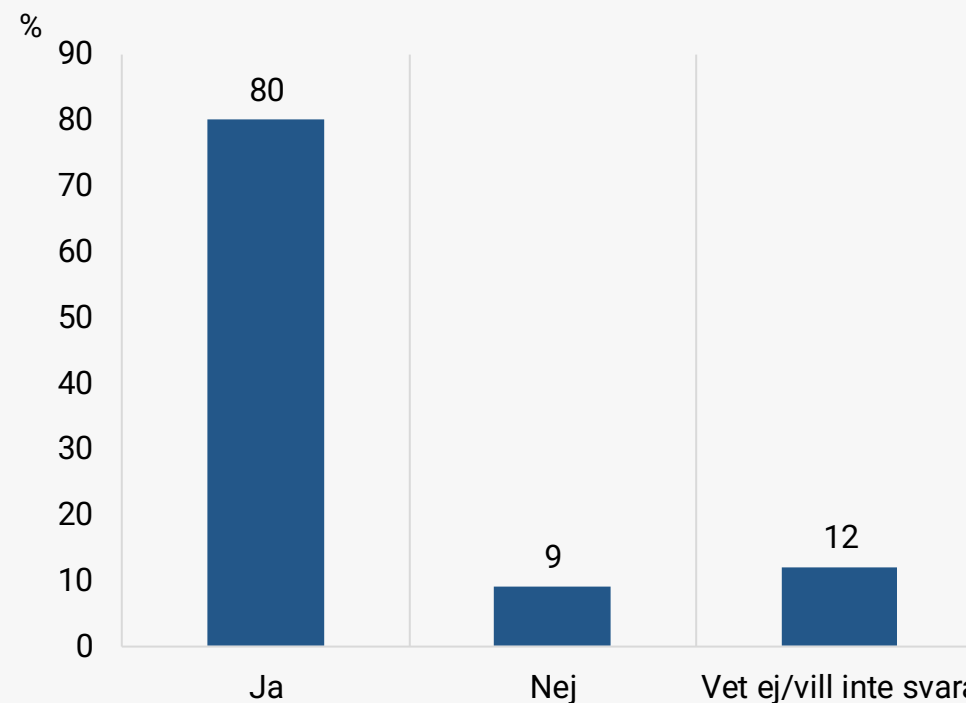
Åtta av tio uppger att det finns områden som är otrygga på grund av antisemitism

"I mitt arbete kommer jag till alla typer av områden. I områden med stor andel invånare med ursprung i Mellanöstern känner jag mig betydligt mer otrygg. Denna känsla har ökat markant den senaste tiden."

"Innerstan känns tryggare. Jag skulle aldrig komma på tanken att bära judiska symboler öppet i utsatta områden."

"Det finns platser som skulle vara direkt farliga att besöka med exempelvis kippa på huvudet."

"Finns det områden i Sverige som känns otrygga för dig att vistas i, på grund av antisemitism?"

Samtliga, n: 690

Oro för att själv utsättas för antisemitism

Majoriteten oroar sig för trakasserier

En klar majoritet (63 procent) oroar sig för att utsättas för antisemitism (exempelvis hets, hot eller våld). En av fem är mycket oroad. Oron skiljer sig inte mellan storstadskommuner och övriga Sverige. Däremot är oron mer utbredd i södra Sverige, där 78 procent uttrycker ganska eller mycket stor oro.

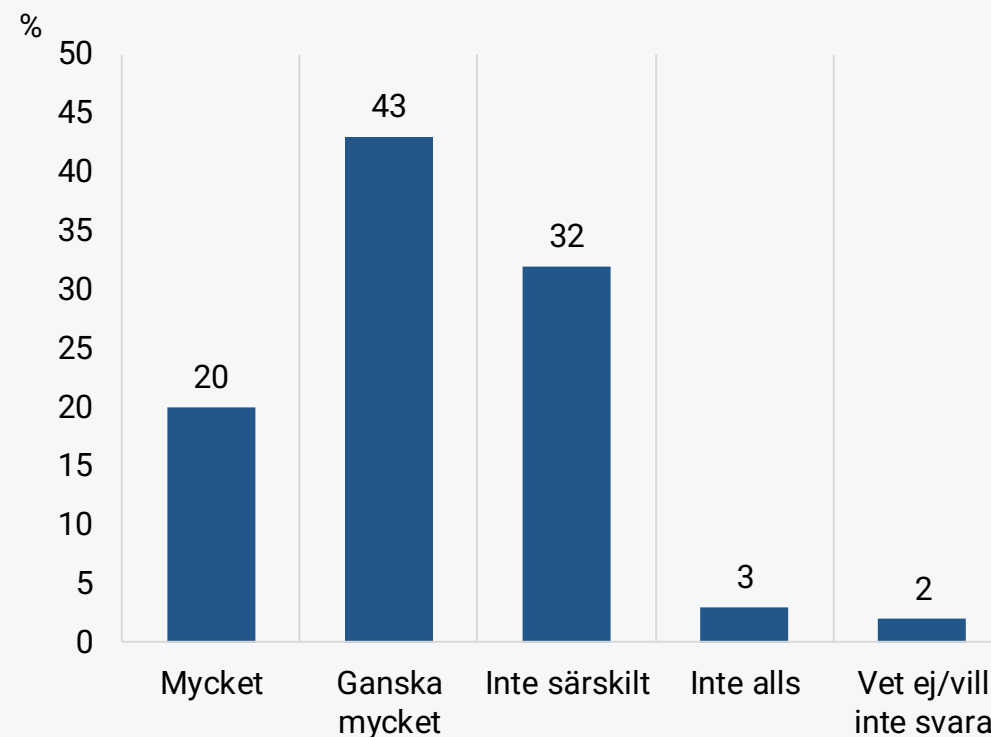
35 procent av de svarande uppger att de inte själva är oroliga för att utsättas för antisemitism.

Över hälften, 63 %, oroar sig för att själv utsättas för antisemitiska trakasserier

"Jag döljer det judiska nu, men om jag skulle vara öppen med det är jag övertygad om att jag skulle bli påhoppad verbalt och fysiskt."

"Tänker på det varje dag just nu."

"I vilken utsträckning oroar du dig för att bli utsatt för antisemitism, exempelvis hot, hets eller våld?"

Samtliga, n: 690

Oro för att någon i familjen eller närstående ska utsättas för antisemitism

Större oro för att familjemedlemmar ska drabbas

Man är mer rädd för att någon i familjen ska utsättas för antisemitism än man är för egen del. Tre av fyra (75 procent) oroar sig för att någon i familjen ska bli utsatt. Mer än var tredje är mycket oroad för att familjen ska drabbas.

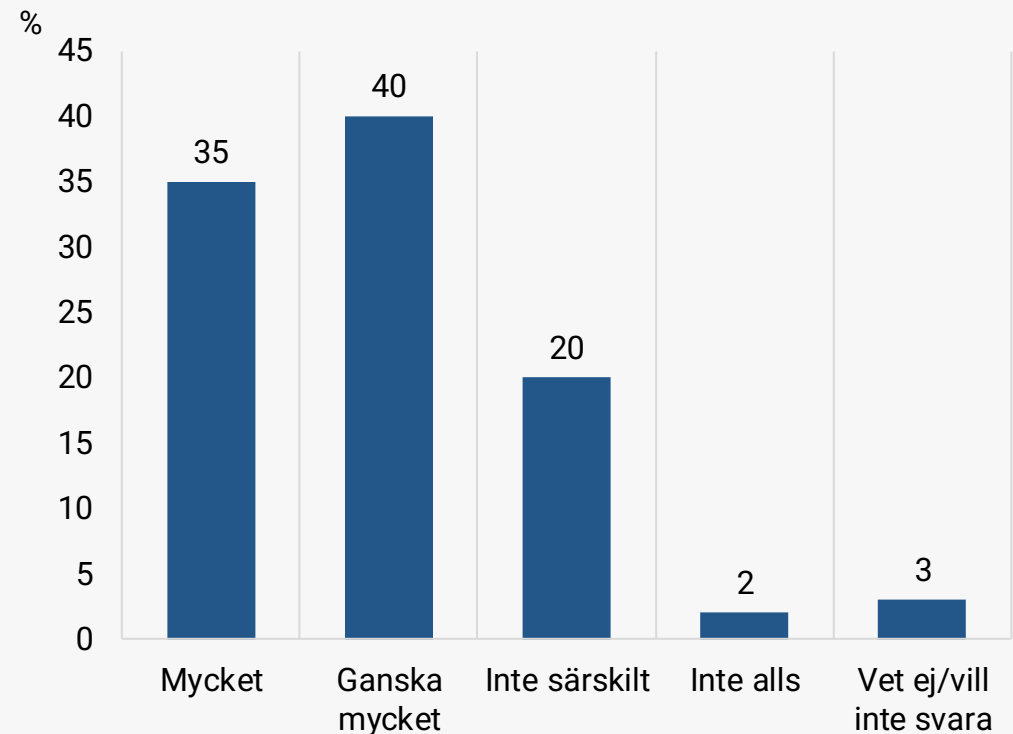
Det finns geografiska skillnader, där oron är allra störst i Västsverige (84 procent) och Sydsverige (80 procent) och marginellt lägre i Stockholm (74 procent).

Tre av fyra oroar sig för att någon i familjen ska utsättas för antisemitism

"Barn som envisas med att bära Davidsstjärna, trots mina förmaningar."

"Mina barn lever öppna judiska liv. Oron är ständigt närvarande."

"I vilken utsträckning oroar du dig för att någon din familj eller annan närstående ska bli utsatt för antisemitism, exempelvis hot, hets eller våld?"

Samtliga, n: 690

Flytta från Sverige på grund av antisemitism

Närmare hälften har diskuterat att flytta

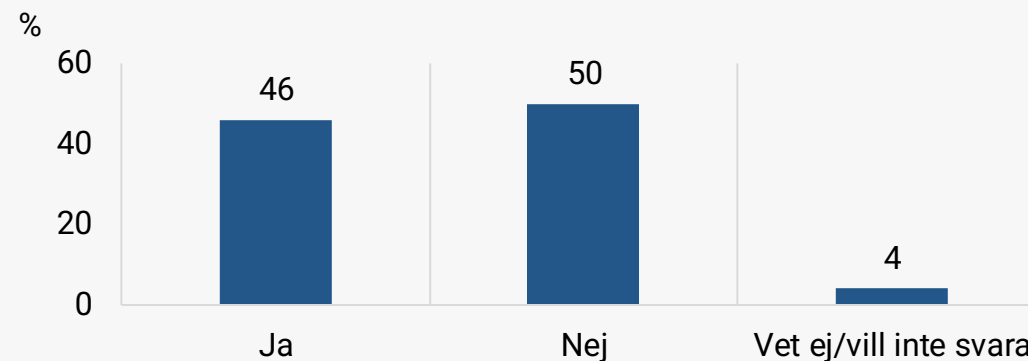
Oron för antisemitism och den pessimistiska synen på framtiden för judiskt liv i Sverige tar sig uttryck i utbredda diskussioner i den judiska gruppen om att nu flytta från Sverige.

Bland de svarande är det nästan hälften, 46 procent, som har diskuterat att flytta från Sverige den senaste tiden. För närmare fyra av fem som haft sådana diskussioner är det antisemitismen som är den helt dominerande orsaken och för nästan alla övriga har den funnits med som en faktor i diskussionerna.

Nästan hälften har diskuterat att lämna Sverige den senaste tiden.

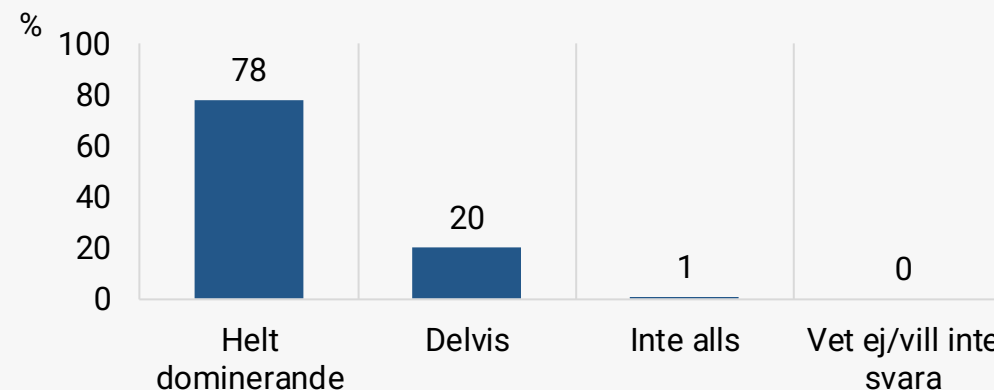
"Vet inte var vi kan vara säkra och trygga. Någon föreslog Tyskland? Israel känns svårt med tanke på kriget. USA har stora problem med antisemitism. Vart ska vi ta vägen?"

"Har du den senaste tiden diskuterat med familj eller vänner om att eventuellt att flytta från Sverige?"

Samtliga, n: 690

Diskuterat att flytta: "Är antisemitism en bidragande orsak till att du diskuterat att flytta från Sverige?"

Diskuterat att flytta, n: 310

Makthavares förståelse för antisemitism

Bristande insikter om problemens omfattning

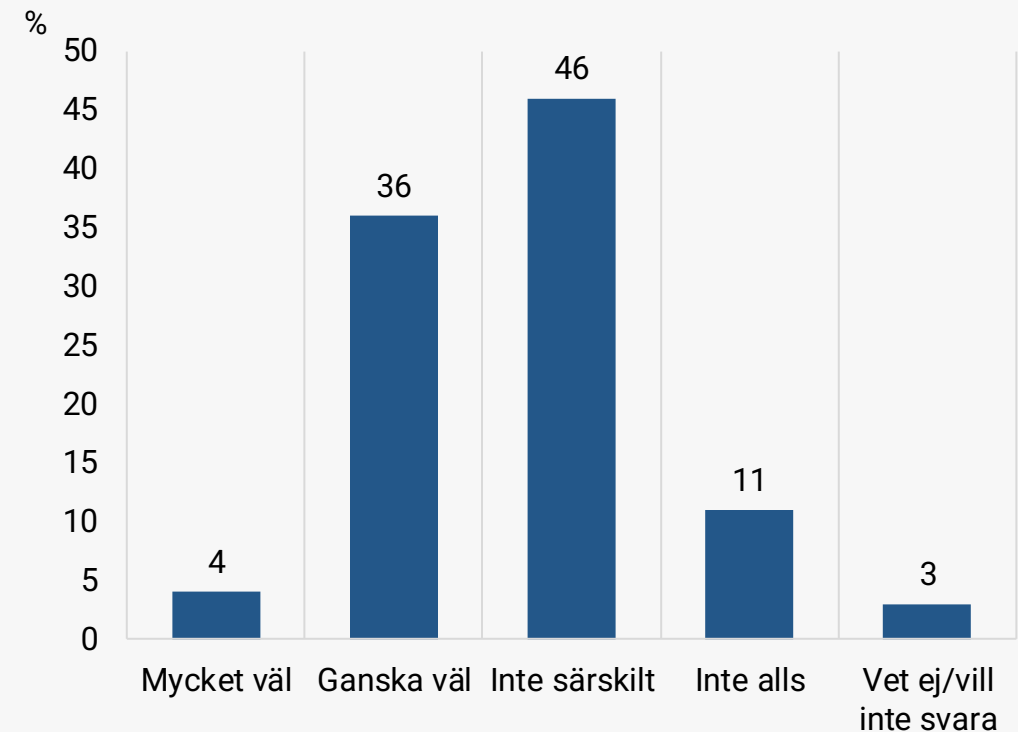
En majoritet (57 procent) av de svarande tycker att makthavare brister i sin förståelse av antisemitismens karaktär och omfattning i Sverige. Drygt en av tio tycker att svenska makthavare helt saknar förståelse för problemets omfattning och karaktär.

Mer än hälften tycker att makthavare brister i sin förståelse

"Media och politiker tycks inte förstå att det är ett importerat problem. 95 % av antisemitismen kommer framförallt från MENA-områdena och från vänstern ändå har media och politiker fokus på de högerextrema som står för 5 %."

"Regeringen har visat bättre förståelse, och även vissa tidningar. Andra delar av media och vissa politiker är antingen aningslösa och naiva eller väljer fakta och perspektiv väldigt selektivt."

"Hur väl tycker du att svenska makthavare, exempelvis regering/riksdag och media, förstår antisemitismens omfattning och karaktär i Sverige?"

Samtliga, n: 690

Makthavares arbete mot antisemitism

Drygt en av fyra tycker att makthavare agerar för att motverka antisemitismen

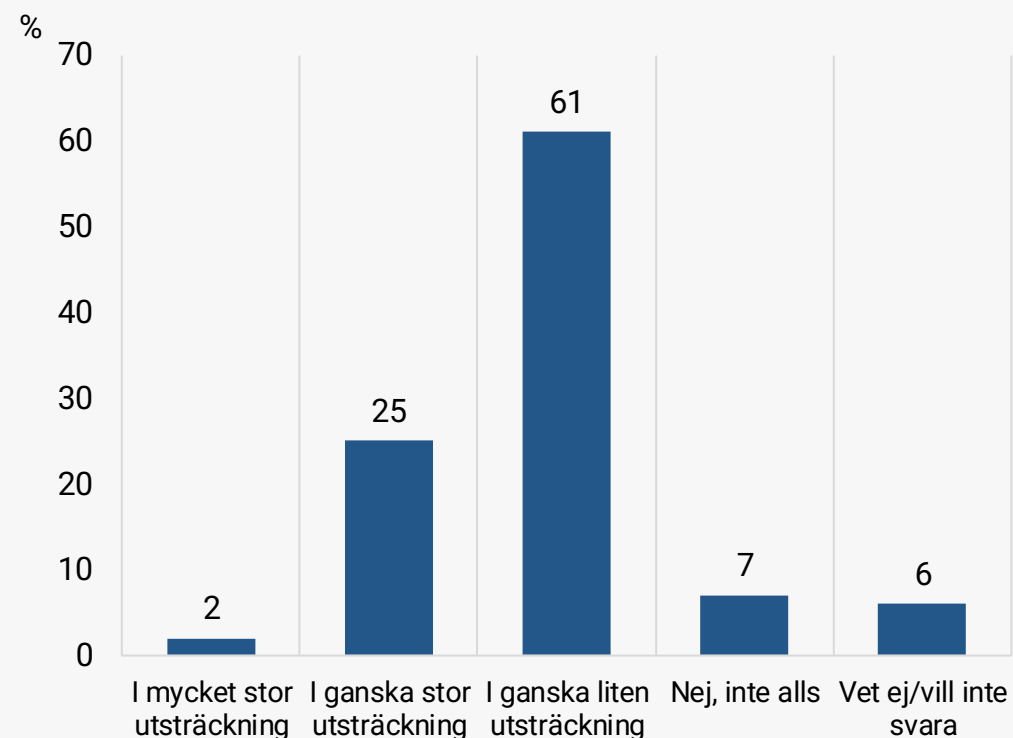
Strax över var fjärde svarande (27 procent) tycker att makthavare verkar för att motverka antisemitism. Samtidigt uppfattar hela 68 procent att insatserna från svenska makthavare är begränsade eller obefintliga.

Bland dem som upplevt att det varit otryggt att leva med öppen judisk identitet de senaste åren är synen på offentliga insatser mot antisemitism mer kritiska. I den gruppen anser 83 procent att makthavare agerat i liten eller obefintlig utsträckning.

Över sex av tio tycker att makthavare gör för lite för att motverka antisemitism

"Svensk media är katastrofala på att spegla detta på ett opartiskt sätt. Regeringen har gjort ovanligt mycket denna gång. Riksdagen är mittemellan..."

"I vilken utsträckning uppfattar du att makthavare i Sverige, exempelvis regering/riksdag och media, verkar för att motverka antisemitism?"

Samtliga, n: 690

www.infostat.se